

Warszawa, 16.03.2015

Pani Minister
Joanna Kluzik-Rostkowska
Ministerstwo Edukacji

Szanowna Pani Minister,

Organizacje tworzące Koalicję na rzecz CEDAW zwracają się do Pani Minister z prośbą o informacje na temat działań, jakie Ministerstwo Edukacji Narodowej podejmie w celu realizacji Zaleceń dla Polski zawartych w Uwagach Końcowych Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (Komitet CEDAW) z listopada 2014 roku dotyczących sprawozdania rządu z realizacji *Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet* (konwencja CEDAW).

Celem powstałej w 2011 roku Koalicji na rzecz CEDAW było włączenie organizacji pozarządowych w proces sprawozdawczy dotyczący realizacji przez Polskę konwencji CEDAW. Koalicja opracowała i przesłała Komitetowi pozarządowy raport alternatywny, uczestniczyła w spotkaniu jego grupy roboczej z organizacjami pozarządowymi oraz w 59. Sesji Komitetu CEDAW, podczas której rozpatrzone zostało sprawozdanie polskiego rządu. Obecnie celem działań Koalicji na rzecz CEDAW jest monitorowanie i wspieranie działań służących realizacji Zaleceń Komitetu.

W związku z tym pragniemy zwrócić uwagę Pani Minister na zaniepokojenie, jakie Komitet wyraził z powodu następujących kwestii:

- braku rewizji podręczników szkolnych pod kątem wyeliminowania z nich głęboko utrwalonych stereotypów ról płciowych dotyczących obowiązków i ról kobiet i mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie (pkt. 22),
- małej liczby kobiet i dziewcząt wybierających nietradycyjne profile kształcenia (pkt. 30),
- braku obowiązkowej, wszechstronnej, dostosowanej do wieku edukacji na temat zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego w programach nauczania (pkt. 30),
- małej liczby kobiet na stanowiskach kierowniczych w instytucjach edukacyjnych (pkt. 30),
- praktyki umieszczania romskich dziewcząt w szkołach lub klasach specjalnych, ich słabej frekwencji oraz wysokiego wskaźnika przerywania przez nie nauki w szkołach podstawowych (pkt. 30),
- braku poradnictwa dla kobiet i dziewcząt dotyczącego wyboru kształcenia się w nietradycyjnych zawodach i szkołach zawodowych oraz wyboru kariery zawodowej (pkt. 30),
- ograniczonego dostępu kobiet z obszarów wiejskich do edukacji (pkt. 38)

W Uwagach Końcowych Komitet zawarł szereg Zaleceń, które przytaczamy poniżej i których wdrożenie jest niezbędne do realizacji międzynarodowych zobowiązań Polski w obszarze edukacji.

23. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona:

(b) potraktowało priorytetowo rewizję podręczników szkolnych i materiałów na wszystkich szczeblach edukacji w celu usunięcia dyskryminujących stereotypów związanych z płcią;

31. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona:

(a) zlikwidowało strukturalne bariery, a także negatywne stereotypy, które potencjalnie powstrzymują dziewczęta przed wyborem nietradycyjnych dziedzin kształcenia i kształcenia zawodowego na wszystkich szczeblach edukacji,

- (b) rozważyło przyjęcie tymczasowych środków szczególnych w celu promowania wśród dziewcząt przedmiotów technicznych,
- (c) wprowadziło obowiązkową, wszechstronną i dostosowaną do wieku edukację o zdrowiu reprodukcyjnym i seksualnym jako element stałego programu nauczania w szkołach, obejmującą m.in. takie kwestie jak odpowiedzialne zachowania seksualne, zapobieganie ciąży w młodym wieku i chorobom przenoszonym drogą płciową, zajęcia z której prowadzić będą odpowiednio przeszkoleni nauczyciele i nauczycielki,
- (d) zapewniło, że romskie dziewczęta i chłopcy będą uczęszczali na lekcje do normalnych klas w szkołach podstawowych, a nie do szkół czy klas dla dzieci ze specjalnymi potrzebami, oraz
- (e) zmniejszyło wysoki wskaźnik przerywania nauki przez dziewczęta romskie w szkołach podstawowych, podjęło skuteczne działania zatrzymania dziewcząt romskich w szkołach oraz zwiększyło wskaźnik ich uczestnictwa w nauce w szkołach średnich poprzez wprowadzenie tymczasowych środków szczególnych i wsparcie w formie stypendiów i bezpłatnych podręczników szkolnych.
39. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona opracowało kompleksową politykę i programy mające na celu wzmocnienie ekonomicznej i politycznej pozycji kobiet z obszarów wiejskich i zapewniło im dostęp do opieki zdrowotnej, **edukacji**, zatrudnienia i pomocy społecznej oraz ułatwiło udział w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym, w szczególności w zarządach wojewódzkich izb rolniczych, tak żeby rozwiązać problem dużego zagrożenia biedą, który dotyczy kobiet z obszarów wiejskich.

Ze względu na to, że realizacja tych Zaleceń jest niezbędna do likwidacji dyskryminacji kobiet i dziewcząt w obszarze edukacji, zwracamy się z prośbą o udzielenie informacji, kiedy i w jaki sposób Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje je zrealizować. W związku z tym uprzejmie prosimy o skorzystanie z załączonej ankiety. Ankieta stanowi element działań monitoringowych Koalicji na rzecz CEDAW, prowadzonych w ramach projektu „CEDAW – narzędziem zwalczania dyskryminacji”, realizowanego przez Stowarzyszenie Koalicja KARAT w ramach programu „Obywatele dla Demokracji” finansowanego z Funduszy EOG.

Z poważaniem,

Aleksandra Solik
Koordynatorka programu

Adres do korespondencji:

Stowarzyszenie Koalicja KARAT
Ul. Walecznych 26 m., 03-916 Warszawa
Tel. 22 628 20 03, aleksandra.solik@karat.org.pl

Do wiadomości:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
3. Rzecznik Praw Obywatelskich

Załączniki:

1. Ankieta
2. Uwagi Końcowe Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet w sprawie połączzonego siódmego i ósmego sprawozdania okresowego Polski, 7 listopada 2014
3. Informacja na temat działań Koalicji na rzecz CEDAW

**Ankieta w sprawie realizacji przez rząd
Zaleceń Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet
zawartych we Wnioskach Końcowych z 7 listopada 2014 roku**

Edukacja kobiet

(Ministerstwo Edukacji Narodowej)

Pytania zawarte w poniższej ankiecie zostały opracowane na podstawie Zaleceń zawartych w pkt. 23, 31 oraz 39 Wniosków Końcowych Komitetu CEDAW skierowanych do Polski po rozpatrzeniu sprawozdania rządu z realizacji Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet.

Odpowiedzi uzyskane w ankiecie zostaną wykorzystane przez Koalicję na rzecz CEDAW do monitoringu wdrażania Konwencji, w tym również do sporządzenia informacji alternatywnej dla Komitetu CEDAW podczas następnego procesu sprawozdawczego.

(Osoby zainteresowane uzyskaniem elektronicznej wersji ankiety prosimy o kontakt z Aleksandrą Solik, aleksandra.solik@karat.org.pl, tel.: 22 628 2003)

1. Kiedy i w jakim trybie Ministerstwo przeprowadzi rewizję podręczników szkolnych i materiałów na wszystkich szczeblach edukacji w celu usunięcia dyskryminujących stereotypów związanych z płcią?

.....
.....
.....

2. Jakie działania podejmie Ministerstwo w celu zlikwidowania strukturalnych barier oraz negatywnych stereotypów, które powstrzymują dziewczęta przed wyborem nietradycyjnych dziedzin kształcenia i kształcenia zawodowego?

.....
.....

3. Czy Ministerstwo rozważy przyjęcie tymczasowych środków szczególnych w celu promowania wśród dziewcząt przedmiotów technicznych?

TAK

Jeśli tak, jakie to będą działania? .....

.....

NIE

Jeśli nie, dlaczego? .....

.....

4. W jaki sposób Ministerstwo Edukacji Narodowej zamierza zrealizować zalecenie Komitetu dotyczące wprowadzenia obowiązkowej, wszechstronnej i dostosowanej do wieku edukacji o zdrowiu reprodukcyjnym i seksualnym w szkołach, obejmującej m.in. kwestie odpowiedzialnych zachowań seksualnych, zapobiegania ciąży w młodym wieku i chorobom przenoszonym drogą płciową?

.....
.....

Czy Ministerstwo planuje współpracować w tej sprawie z Ministrem Zdrowia?

.....
.....

5. W jaki sposób Ministerstwo zamierza wyeliminować dyskryminację w dziedzinie edukacji, jakiej doświadczają romskie dziewczęta?

a. Jakie kroki zostaną podjęte, żeby romskie dziewczęta i chłopcy uczęszczali na lekcje do normalnych klas w szkołach podstawowych, a nie do szkół czy klas dla dzieci ze specjalnymi potrzebami?

.....
.....

b. W jaki sposób Ministerstwo zamierza zmniejszyć wysoki wskaźnik przerywania nauki przez dziewczęta romskie w szkołach podstawowych?

.....
.....

c. Jakie tymczasowe środki szczególne zostaną przyjęte w celu zatrzymania dziewcząt romskich w szkołach oraz zwiększenia wskaźnika ich uczestnictwa w nauce w szkołach średnich?

.....
.....

d. Czy przyjęte środki obejmą, zgodnie z zaleceniem Komitetu CEDAW, wsparcie w formie stypendiów i bezpłatnych podręczników szkolnych?

.....
.....

6. Jakie kroki podejmie Ministerstwo w celu poprawy dostępu do edukacji, w tym kształcenia zawodowego, kobiet wiejskich? Czy, w związku z zaleceniem zawartym w pkt. 39, Ministerstwo planuje w tym celu współpracę z innymi resortami/instytucjami? Jeśli tak, to z którymi resortami/ instytucjami Ministerstwo będzie współpracować?

.....
.....
.....

.....
Imię, nazwisko, numer telefonu i e-mail osoby wypełniającej ankietę

Prosimy o odesłanie ankiety na adres:

aleksandra.solik@karat.org.pl

lub:

*Stowarzyszenie Koalicja KARAT,
Ul. Walecznych 26 m. 5
03-916 Warszawa*